

kibaru

a b è bò Mali kunnafoniso "AMAP" ka yamaruya kònò

KONOKO

• NYE 2 ani NYE 3: MALI BALIKUKALAN BAARADA KUNNAFONNIW:

Kunnafoniw ani bamanankan dégecogo, faransikanfòlaw fè, n'an ka signidenw ni dannyèw ye, minnu sèbènn en b'a kan fila bée la.

• NYE 4 ani NYE 5: KIBARU KANUBA-GAW KUMA YORO:

KIBARU lafasabagaw ka lètèrè cilénw KIBARUSO la, kunnafoniko siratigè la, n'u kalanni b è nyogondòn walew basigi.

• NYE 6 ani NYE 7: SEKO ni DONKO KENE:

Poyiw, nsirinw ani kuma kòròmaw, minnu sèbènn KIBARU kalanbagaw fè. Nin ka lo in: Tumani Yalamu Sidibe ka miiriw ni taasi siraw.

• NYE 8:

Dusukurata ni yèlèma kologirin kadara kònò, Mali kunnafonikow ni nègèjuruso-kow yiriwali jateminè walew kalifara pariti kow latèmèjèkulu «BEC» sekeretèri politiki min ma, n'o ye Jibirili Jalo ye, o n'a nòkanmògòw ka yòrlajè kunnafoni dòw b è nin nyè in na.

kunnafonisow ni nègèjurusow baaradaw lajèli

(a b è nyè 8 la)

San 1988 maristikalo laban na, i ko, k'a t'a tile 28 na, k'a bil'a tile 31 na, Malidénw ka forobatòn n'u ka kelenyatòn «UDPM» laadala Kòngèrè 3nan kèra Bamakò.

Kòngèrè 3nan in kèra sababu ye, ka pariti «UDPM» sanfèbolow kònòmògòw lakuraya, dusukurata ni yèlèma kologirin sira kan, i n'a fò: pariti laadilijèkulu ani pariti kow latèmèjèkulu, n'o ye «BEC» ye ani pariti Sekeretèri Zenerali yèrè, minye Peresidan Musa TARAWELE ye, n'a sigira kokura y'a nò na, Kòngèrèkèlaw bée lajèlen ka yamaruya kònò.

Dusukurata ni yèlèma kologirin kadara kònò, walasa faso danbe n'a nyètakow ka sankòròta, ka t'a fè, Mali kunnafonikow ni nègèjurusokow yiriwali jateminè walew kalifara pariti kow latèmèjèkulu «BEC» sekeretèri politiki ma, min ye Jibirili JALO ye, n'a yèrè fana sigira kokura y'a nò na.

O siratigè la, Jibirili JALO wulila, tarata, san 1988 maristikalo tile 26 don, ka t'a nyè da baaradaw bée lajèlen kelen-kelen kan, minnu b è kunnafonikow ni nègèjurusokow minisiriso fé, i n'a fò: pòsite baaradaw áni Mali Televisòn ni Arajo Mali, ani «CNPC» n'o ye Mali siniman-kow baarada ye ani Mali kunnafonijènsenso «AMAP» baaradaw.

Yòrlajè in sen fè, Jibirili JALO ni «BEC» mògò fila tun b è nyogòn-fè, n'o ye Nbuye SIBI ni Talibe SUMARE ye ani Mali kunnafonikow ni nègèjurusokow minisiri, n'o ye Madamu Gaku Fatu NYANGI ye an'u nòkanmògòw n'u baa-rakènyògòn caman.

Nin foto tar'a yòrlajè sen fè, min kuncèra nyogòn-bilasira kuma nafama caman kan.

Ka bò Mali balikukalan baarada "DNAFLA" la

Mali Balikukalan baarada «DNAFLA» ka kunnafonilasela yamaruyalen min bè a kaciakèda kunnafoniw lase «KIBARU» ma, n'o ye Ibarahima KANTE ye, o ye min sòrò k'a di Kibaru kanubagaw n'a lafasabagaw ma nin kalo in na, balikukalan wale nafamaw kan, o filè aw kòrò nin ye:

KA BO TABAKORO

K'a damine san 1988 awirilikalo tile 5 fo a tile 19, lakòliden 24 ka kalan dò kèra Tabakòrò.

Tabakòrò lakòliso ka baara nyèsinnen bè kungoko ni jiko de ma.

Balikukalan min kèra a lakòlijenw kun, o sinyè fòlò de tun ye nin ye 'ka kè kabini lakòliso in yèra jòra.

Lakòliden minnu kalanna, olu tun ye Lakòliden kulu 5 nan ye. Min b'a jira ko lakòliso nyèmògòw t'a fè ka dan kungoko ni jiko kalan dòròn ma, nka ka Balikukalan fara a kan, barisa ni lakòliden ninnu tilala u ka kalan na, u bè jènsèn wulakònòdu-guw de kònò, wa u baarakènyògòn tè mògò wèrèw ye, cikèlaw kò.

O hukumu kònò, a ka kan u ka kalan balikukalan na walasa u bè se k'u jòyòrò fa cogò min na u ka baara kétaw la. Kalansen suguya caman kèra nin tile 15 kalan in kònò :

- Balikukalan baarada jirali
- Bamanankan sariyasun
- Kalanjé kècogo
- Jate kècogo
- Mògò lakalan kècogo
- Kalan in kuncèra ni nisòndiya ani wasa ye.

TABAKORO LAKOLIDENW KA FOLI K'A LASE BALIKUKALAN BAARADA MA

An bè kènè min kan, o ye kuncèli kènè ye. Yanni o cè, foliw b'an bolo ka lase.

An ka foli bè ka taa Balikukalan baarada ma, ka d'a kan u sònna ka karamogò jolen sugandi ka bila anw ka bolo kan nin tile tan ni duuru kònò.

O tèmènen kò, an ka foli bè taa an ka nyèmògòw ma ka d'a kan u ye hakili nyuman min sòrò nin ye. Sabu mògò caman tun b'an na u bè bamanankan fò nka u tè se k'a kalan, kuma tè k'a sèbèn. O de y'an to kòfè dònni na n'i y'an ni tûbabuw su-mañ.

Folikanw bòlèn kò yen, lakòlidenw ye poyi dò labèn, min filè anw kòrò

An ka bèn

N'a fòra an ka bèn, o tè dòwèrè ye kotoniyògòntala kò. N'balimaw jòn ye bolokoni kelen ye ka bèlè ta ?

Jòn fana ye furanankala kelen ye ka furanni kè ?

N'i ye jamana diyalen ye bèn don
N'i ye du diyalen ye bèn don
N'i ye furu diyalen ye bèn don
N'i ye Balimaya diyalen ye bèn oon
N'i ye siginyògònya diyalen ye bèn don
N'i ye kalan kèko nyuman ye karamogò ni kalandenw ka bèn don

N'balimaw kònòkulu wulikan de bè bii fò,
- Jikalan tè se ka jikalan sogi.
- Filenba fila tè se ka don nyögòn kònò
- Hadamadenw tè se ka bèn fò dò k'i da dò ye.

O la, N'balimaw, foyi tè bèn bò.

Tabakòrò lakòlidenw

KA BO BALIKUKALAN BAARADA LA

KA BO FALANI ANI DENFARA

Dugumogò kalan fila kèra san 1988 marisikalo temènen in na Falani ani Dènfara (welesebugu mara la).

Falanikaw karamogò tun ye Ibarahima kante ye ka bò balikukalan baarada la. Dènfarakaw karamogò tun ye Idirisa Kulubali ye ka bò otiwale la.

Kalan fila in bée kèra operasiyon otiwale de ka yamaruya kònò. Dugumogòw yèrè y'u jò ni kalan in musaka caman ye.

Kalan in tun nyèsinnen bè cè ni muso bée de ma, wa k'a daminè Falani fo Dènfara, cè ni muso bòra ka caya. O wale y'a jira nyèmogòw la, ko Balikukalan tè bolokofè ko ye.

- Kalan in kuntaala tun ye kalo 1 kalan de ye.

- Kalo 1 baara in bée kèra «Kalanjé ni sèbènni» ni «Jate» de kan.

bamanankan

Bamanankan signiden lasamalenw (voyelles longues)

aa.....	baara.....	travail
ii.....	jiidi.....	accroître
uu.....	duuru.....	cinq
ee.....	feere.....	vendre
èe.....	fèènè.....	crème de lait
oo.....	coolo.....	vagabond
òo.....	fònò.....	vomir

Nunna signidenw (voyelles nasales)

an.....	balan.....	petit barrage
in.....	nyin.....	dent
en.....	sen.....	pied, jambe
èn.....	tènènmuço..	tante
on.....	tonso.....	chauve-souris
òn.....	tòn.....	nuque
un.....	tugun.....	encore

Nunna signiden dafataw (consonnes prénasalisées)

nb.....	ibuuru.....	pain
nf.....	nfiyena.....	champignon
ng.....	ngasan.....	sorte d'herbe
nk.....	nkoronko.....	serpent cracheur
np.....	npèrè.....	puce
ns.....	nsana.....	proverbe, fable
nc.....	ncin'in.....	petit

alikaama.....	blé
atayi.....	thé
araba.....	mercredi
ayi.....	non
alamisa.....	jeudi

dakan.....	destinée
daji.....	salive
dakala.....	museau
dènèn.....	mur
dibi.....	obscurité

ja.....	balance
jabaji.....	sauce à l'oignon
jama.....	foule
jarabi.....	passion, amour
jòn.....	esclave

kafiri.....	mécréant, infidèle
kalanden.....	élève

BAMANANKAN BE KA SIRA SORO

An y a kolosi k'a dòn ko yèlèma donna kanko la an ka jamana kònò, k'a sababu k'e mun ye ?

Kòròlen, bamanankan kalanni tun ye cikèlaw dòròn de ka baara ye, k'a k'e i n'a fò jamana den tòw mago t'a la. Kan wèrè tè se ka jamana in bò nògò la, faso kanw kò: Mun na ?

Jamana kònò, an bè an ka kow bée nyè nabò u la: maaya siraw, sekow ni dònkok siraw, sòrò siraw. Mògò minnu kalanna tubabukan na olu y'o fisaya an ka kanw ye: u hakili la tubabukan de bè se ka Mali jò. Nkalon fin ! Mògò haké min bè tubabukan dòn, o man ca fiyewu: mògò kémè o kémè, cémè i b'a sòrò mògò fila walima saba de b'a mèn. O tuma, o mògò saba (kémè la), olu de ye jamana jòbagaw ye wa ?

Faamuya bè ka sòrò kanko la. An ka jamana nyèmògò ye bamanankan kalan, mògò caman tugur'a kò: politikinyèmògòw, lakòli karamògòw, sòròdasiw. An bè wele bila bololabaaralaw ni izinibaa-ralaw ma, u ka fara an kan. Bamanankan ni an ka kan tòw ye an ka faso danbe de ye. Musa Jaabi balikukalan baara

SABABU

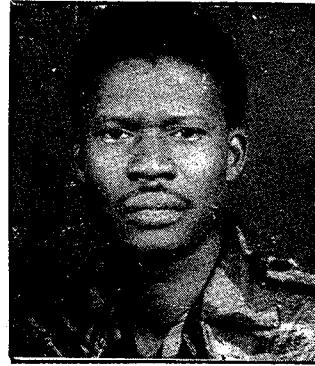
Nin kèra terima saba ye: jahanama, Aljinè ani sababu. Nin terima saba wulila k'u bè dinyè yaala. U taamana dugu ni dugu: ka kòw tigè, ka baw tigè, ka kuluw ban, ka duguw bée ban, ka don kungokolon kònò. Suw ma to, tilew ma to. U taamana, ka taama, ka taama. U Kunnadumuni banna.

U kunnaji banna, kòngò kèra u taamanyò-gòn ye. Minnògò kèra u taamanyògòn ye. U nènw jara jintanya fè. U senw girinya sègèn fè. Hami kèra u ta ye. Jigitigè kèra u ta ye. Kuma tilala u la. Limapiya tilala u la.

Nka an dabaama Ala ma sunògò. U ye cèkòròba dò ye a ka foro kònò, a ka ji foroko dulonnen bè jiri la a kérèfè. U kèlen k'o ye, u y'u pan, k'u puruti; u y'u pan, k'u woloki.

Jahanama ko: «Ne fòlò bè taa cèkòròba deli ji la. A tè kun a la k'i ban ka n'sòn dò la. Ne jahanama ka farin. N'a y'i ban, n'b'a jeni sini». Nka cèkòròba y'i ban. A ma siran.

Aljinè ko: «A t'i ban ne Aljinè bolo. Ne Aljinè ko ka di bée ye». Aljinè fana ma ji sòrò.

ASIMI

SULEMANI

DANBELE

BAMAKO (Mali)

Sababu ko: «A y'a to, ne fana k'a kòròbò. A na sòn ne bolo». Sababu y'a tògò fò cèkòròba y'i kunkòròta. A y'i kanto: «A'ye ji ta. A'y'aw min fo k'aw fa».

Jahanama ni Aljinè kabakoyara. U y'u kanto cèkòròba ma. «I y'i ban ka ji di anw ma. N'a fòra, jahanama, hadamadenw bée bée yèrèyèrè. Hadamadenw bée ko Aljinè.

Nka i ma sòn anw fila si kòsòn. I sònna sababu ye, sababu min tè foyi ye ». Cèkòròba yèlèla u ma. A ko: Aljinè ka di n'ye; Jahanama fana ye kojuguba ye. Nka ni sababu tè ne n'aw tè nyògòn ye cogo si la. Sababu nyuman bée ne don Aljinè la; sababu jugu bée ne don jahanama la. Fosi tè k'e dinyè la ni sababu tè. Ne bée siran sababu de nyè»

Ala k'anw kisi sababu jugu ma. A tè fò jòn kunandi: A bè fò sababu nyuman. An bè barika da an ka balikukalan karamògòw ye, ka barika da balikukalan nyèmògòw ye. U kèra sababu nyuman ye k'anw bò fili la. A barika «DNAFLA» ye. An bè faso tanu, ka faso tòンba «UDPM» tanu. U kèra sababu ye k'anw dege yèrèkan fòliko nyuman na, an'a sèbènniko nyuman.

Komandan Asimi Sulemani Danbele
Sòròdasi balikukalanden
ka bò sòròdasi ciyakèsoba la
BAMAKO (Mali)

HAKILI MARAYORO YE SEBEN YE.

Nin ye teri cèma fila ye: kelen tògò ko Omaru, kelen dò tògò ko Lansina. Omaru kalanna, lansina ma kalankè. Don dò, u cè fila taara kungo kònò. U taara se jinècèkòròba dò ma, o tògò ko jinèfuseni. Jinèfuseni y'i kant'u ma: Omaru ni lansiña, aw nana mun na yan? U siranna dòonin a nyè, nka kamalennin fila y'a jaabi k'u bèna u yaalayaala kungo kònò.

Jinèfuseni y'u wele ka taa n'u ye a ka so kònò. U cè fila ye dògòkun kelen kè baara la a bolo. Don dò la, jinèfuseni y'u wele, a ko: aw cè fila dògòkun kelen filè ne fè yan; aw bè baara suguya bée kè n'bolo. Sisan, ne b'a fè k'aw sara ni fèn dò ye, fèn min bè se k'aw ka sègèn ban pewu, k'a ta aw yèrè la fo aw mòdenw. O fèn tè dòwèrè ye kilisi kò:

Jinèfuseni ye kilisi in di Omaru ni Lansina ma, k'a f'u ye, u k'u ji ja kilisi in fòr'u ye cogo min na u k'a k'e o cogo la, n'o kèra k'u b'u si k'e hérè la fo ka se u denw n'u mòdenw mà.

O kòfè, Omaru ni Lansina ye so sira minè; u sera u ka dugu kérèfè tuma min na, u ye kilisi in fò, u kèra masakèw ye o yòrò bée la. Fèn suguya bée dò kér'u bolo.

Omaru ni Lansina kèra masakèbaw ye u ka dugu kònò. U cè fila bée ye musc furu ka denkè kelen-kelen sòrò. U fila bée y'u denw tògòda jinèfuseni la.

Omaru den tògòda kalo fila bana dò ye Omaru minè. A y'a dòn ko bana in tèn'a to, o la a ye kilisi in sèbèn sèbènfura dò kan, k'a kécogo bée nyèfò sèbènfura kònò, k'a kuru, k'a bila a ka kesu kònò. A y'a nyini a muso fè, o k'i ji ja sèbèn in kana tunun. A ka ko bée k'e ni Fuseni nyènatigèra a k'a don kalan na; n'o kèra a bè sèbèn in d'a ma, a k'a kalan; k'o kòfè n'u ye hérè min sòrò, u tèn'o nyèfò mògò ye. Fuseni si kalo saba. Omaru sara.

Omaru salen, a muso ka sègèn dabòra. Amuso tògò tun ye ko Asa. Fuseni san wolofila Asa y'a don kalan na. Ala y'a k'e kalan diyar'a la.

Don dò la, a ba y'a wele ka sèbèn in d'a ma a k'a kalan a ye. Fuseni ye sèbèn walawalaw k'a kalan; a sewara kosèbè. A ba ko a bè sewala mun na. Fuseni k'a ma k'u ka sègèn bée banna bi.

Fuseni y'i kanto a ba ma ko yala u tun tè hérè la k'a sòrò ale ma wolo wa? Asa ko: n'den, o kèra faasi. Fuseni k'o la, Ma, o sababu tun ye nin kilisi de ye. Fuseni ye kilisi in fò a fòcogo la a n'a ba kèra faamaw ye o yòrònin bée la.

Nka Lansina sara a ma fosi sèbèn, w'a ma kilisi in di mògò ma a ka du kònò. Lansina ta kèra baara fu ye. Mun y'o k'e kalanbaliya.

Tènèmakan Kamara
Animatèri Kalasa

kibaru kanubagaw

KA BO SIRAKOROLA

Karidon feburuyekalo tile 21 san 1988, Madamu Jara Worokiyatu Fofana y'a ka laadala taama kë Sirakorola, arondisiman na.

Madamu Jara Worokiyatu Fofana ni jamakulu min bë nyögònè:

- Madamu Jalo Zéerikuntigi.
- Manyan Tarawele cikèlakòlidien koyo;
- Juka madi Sisòkò cikèlakòlidien Ngabakòrò;
- Alifa Si cikèlakòlidien Sirakòròla;
- Bubakari Kulubali Zafukuntigi Sirakòròla.

Taama in kun tun ye musow ka jèkulu sigilen baro ye, minnu bë nakòsènè kë arondisiman na. Taama in senfè fana, madamu Jara Worokiyatu Fofana ni musow ye jèkafò kë nakòsènè n'a gèlèyaw kan; ani ka laadilikanw lase musow ma, u ka yèrèye baara la:

- famati, jaba, foronto, salati, karòti, su, pòmitèri.

Taama in nyèsinna:

- kòròn fè so ni tilebin fè so la;
- Usibibugu ni Mònzhònbala kilomètèrè 5-10 b'u ni Sirakòròla cè.

Yeko ye fòko bò, nka kòlòsiliw la, da sera.

- nakòsènèyòrò, nakòsènècogo, bagan-nògò lasagolen nafa, siw sòròcogo, ntònw ni ntumuw kèleçogo, cikèlakòlidien nyèci dugu kònò, jiko gèlèya.

Musow ka jèkulu jòyòrò fòlò, dugu wali dêmèbaawèrè, ni cikèlakòlidien jòyòròw dantigèlen na, Madamu Jara ka kòròfòw kònò, a ye misali caman di jèkafò in kònò fèerè minnu be se k'u ka baara nafa sòrò ni k'a yiriwa.

Musow ka jèkulu bë siw sòrò «FEDEV» ka sira fè. «FEDEV» ye dèmèbaga ye ka nyèsin musow ka magonyèkalan ni baaradege ma: - nakòsènè, safunè dilancogo, galadon, bògòlan dilancogo.

Nka sisan, musow ye bolomafara kë, u ka jiko nògòyali la n'o ye kòlònba fila senni ye. O baaraw bë sen na N'Gabakòrò, Usibibugu ni Sirakorola tilebin fè so nakò kònò.

Nin kòròfòw bëe bannen, Madamu Jara ye musow kunsin jèkabaara nafasòròsira ma, k'u fo k'u tanu yèrèyebara in dusu sabatili la.

Bubakari Kulubali
Zafukuntigi
Sirakorola

KA BO KALASA

Ne donna balikukanan na san 1983 cèmancè waati. O ye an ka dugu balikukanso dayèlè tuma ye. O y'a sòrò ne tè signiden kelen dòn, n'tè jateden kelen dòn. Kalanso in dayèlè san, dugu mògò caman donna a la: cèw ni musow ni denmisènw. Tenemori Kamara tun bë denmisènw cèman. Kalan tun ka d'a ye kosèbè; nka a ma lakòli kë.

San 1983 laban na, an ka dugu mògòw ye Tenemori nyini a mansaw fè, k'a fara dugu balikukanan karamògòw kan. Mansaw k'o tè baasi ye. karamògò do de tun taara tunga fè, Tenemori kérò nònabilo ye. A tora o la....

Tenemori mansaw ye ne nyini n'mansaw fè furu la, k'u bë n'di u den Tenemori kamara ma.

Ne mansaw k'o tè baasi ye, bawo siginyògonya la, furu bë mògòw tin don nyögòn na. Ne mansaw ye n'ta ka n'di Tenemori mansaw ma, olu fana ye n'di u den ma ni laadilikan caman ye.

An ka furu laadala nyènajè kéra san 1984, maristikalo, tile 14. O don dugu denmisènw ye nyènajè kë fò ka bëe nimisi wasa. Nyènajè kénè kan, an ka kafo kuntigi balikukanan siratigè la, n'o ye Zan Samake ye, o n'a tonyögòn w nana ni bonya ni dugawu ye ka nyèsin furuden fila ma. A ye Sibi «ZAF» ka foli lase kalasakaw ma.

O waati tèmènen, nyènajè bëe bannen, ne ni n'cè ye balikukanan k'an sèbè ye. Kalasa dugutigi Namakòrò Konate ni denmisèntònyèmògò Falijan Konate ye kalan wajibiya dugukònòmògòw bëe kan. Ne ni n'cè tora dugu kònò kalan na fo san 1986 zanwuyekalo la.

O waati, a kéra ne cè ma wajibi ye ka dòn san fila cikèkalan na «CAR - MIXTE» la, min nyèsinnen don cèw ni musow ma, minnu si ma kòròbaya. Ne ni n'cè tun bë Narena «CAR - MIXTE» la kabini Zanwuyekalo san 1986 fo Zanwuyekalo san 1988.

An ye waati min kë kalan na sanni an ka taa «CAR» la, o ye jòyòròba d'an ma an ka san fila sigi kònò an nyögònaw kérèfè minnu tè signi dòn.

An ka san 2 cikèkalan, ladamuni yiriwali siratigè la, o ye farafasiya d'an ma sira caman kan.

Ne b'a nyini n'nyögònna kungokònò npogotigininw ni musomisènw bëe fè, u ka balikukanan minè n'u bolo fila ye.

An ka san 2 kalan bannen, an seginna kalasa tuguni, ka segin balikukanan fé walasa an ka se ka dò fara an ka dòntaw kan.

Ne ka foli bë Kibaru baarada mògò bëe ye.

Sanaba Keyita ni Tenemori Kamara
ka bò Kalasa (Sibi)

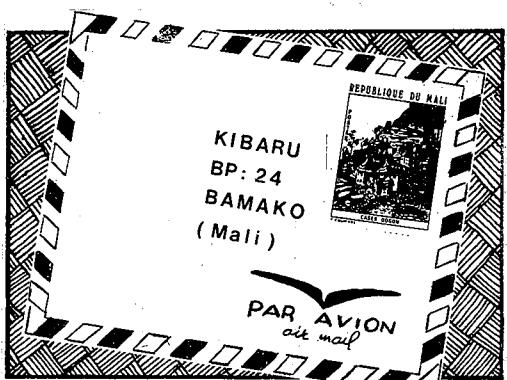
KA BO WASALA

n'bè n'kibaru ci aw ma. Wasala musow ka balikukanan ye sira sòrò, bari u y'a nafa ye.

An ka tigaforo nyèna dòonin nyinan, an ye kilo 100 sòrò; a bènna bòrè 5 (duuru) ma. Sanji labancogo ma nyè anw fè wasala.

San mumè Sanji bènna milimètèrè 554 ma. Salon ta cayara n'o ye kosèbè. An bèna fèrè wèrèw tigè nyinan musow ka bolo labaaraw siratigè la.

An b'aw ladònniya ko sètanburukalo tile 30 san 1987 la niwakinidi kéra an fè yan. Anw ka lajè nyèmògòya tun bë Mama Dansogo bolo, n'o ka baara nyèsinnen bë mahina mara musow ka nyètaa n'u ka yiriwali ma balikukanan siratigè la ODIPAKI la

kuma yòrò

K'a ta den kalo kelen fo san kelen, olu bennna mògò biwòrò ni kònòntòn (69) ma niwakiniji dira olu bée ma.

K'a ta den san kelen fo san tan (10), olu bennna mògò kémè ma niwakini kisè dira olu ma.

Nin waleya in kéra nisòndiyaba ye dugu denbatigw fè, bari kénèya nana dugu kònò.

Bi anw Wasala balikukalandenw n'a karamògò, anw ye balikukan diya dòn, bari an y'a ye ko mògò bée se ka baara caman kè an fa kan na. Sababu don fana ka an ka baara sabati. N'an tun y'an ka kanw diya dòn kunun, an tun tè sama walikanw fè bi.

- an bée aw fo, k'aw walenyumandòn, ka an bén sinyè wérè.

Umu Sidibe
Wasala musokalanso
balikukalankaramògò

KA BO SIRAKOROLA

Taratadon Marisikalo tile fòlò san 1988, Sirakòrla aròndisiman balikukan karamògòw ka hakilijigin kalan daminè na «CAR» la zafukuntigi ni cikèlakòlidenw ka kuntigi ni Burama Sidibe fè. Kalan in sigira sen kan Hoti wale ka lanyini kònò na k'a nyèsin a ka cikèlaw ma.

Kalan in dayèlèli manyògòlònw kéra Faso tònba ni aròndisiman kuntigi rè n'o nòlaw:

1 - Adama Kulubali Faso tònba «UDPM» nyémògò ;

2 - Amadu Nyèson Tangara aròndisiman kuntigi

3 - Yakuba Konate sèkitéri kuntigi dankan

4 - Burama Sidibe «CAR» kuntigi dankan

5 - Mamadu Jalo cikèlakòlidenw ka kuntigi

6 - Alifa Si cikèlakòliden Sirakòrla

7 - Manyan Tarawele cikèlakòliden Kooyo

8 - Juka madi Sisoko cikèlakòliden NGabakòrò

9 - Bubakari Kulubali zafukuntigi

Sirakòrla ka fara dugu tan ni kònòntòn (19) karamogo bisaba ni kelen kan (31).

Hakilijigin kalan in kéra tile tan (10) kònò ka da baarakalanw kan:

- Dugukolo lakanali, cikèminènw nafa n'u ladoncogo, bagannògò sòrò cogo n'a labèn cogo, dannikècogo, sumanw kòlòsili. forow yèlèmayèlèmali, nògòdingè dilancogo.

Hakilijigin kalan in nan'a natuma na bawo kabini tigasènèbaarada y'i kòdon kalan silasara kulukòrò kubeda la. O de y'a to kalan in kéra magonyèkalan ye Sirakòrlò. aròndisiman na.

Bubakari Kulubali
Zafukuntigi Sirakòrla
Kulukòrò mara la

KA BO BOBOJULASO

Nin bataki bòra Bobojulaso, sugò Sanòkò yòrò. Juma o juma, ne ni n'teriw bée arajomali larnèn, kibaru nafa kòsòn. Ne teriw ye Fabu Tarawele ni Malamini Tangara ni Adama Kulubali ni Bagòrò Tarawele ye.

An ka foli bée ka taa Amadu Ganyi Kante ni Basiriki Ture ni Mamadu Nyàma Jara ma. An ma nyinè Kibaru kanubagaw n'a lapasabagaw kò. An ye kuma kòròma min sòrò k'a da jama tulo kan, o filè: «Dumunifèn dò bée yen, yanni i k'a dun, i b'a pese, o mana bén kilo hakè min ma, a dunnen kò i b'a pese tuguni, k'o kilo hakè fila sangha nyògòn ma. Sann'ika dun, an'a dunnen kò, dumunifèn kilo hakè tè yèlèma. A bée ye hakè kelen ye. O ye mum ye ?»

Sugò Sanòkò
Sanufagala Bobojulaso
B.P 1340

KA BO BUWAKE

Nin ye bataki ye min sèbènna Solomani Kulubali ani Seri Tangara fè ka bò buwake, kodiwari jamana kan.

An b'anw ladònniya k'anw ye Kibaru jèmukan lamènbaga jònjinw de ye. Juma o juma, an tulomajòlen don arajomali poyikanpoyi fè. Ni Kibaru jèmukan daminèna an bée baara bée bila. An ka foli bée ka taa Mamadu Nyama Jara ni an ka balikukan karamògòw bée ma, minnu bée Baribe, Moti mara la. An ma nyinè Sumayila Tangara ni alihaji jekuma Tangara ni sènèkèla don baribe ani Amadu Kulubali kò.

Solomani Kulubali ani Seri Tangara
B.P 413 Buwake (R.C.I)

KA BO TABAKORO

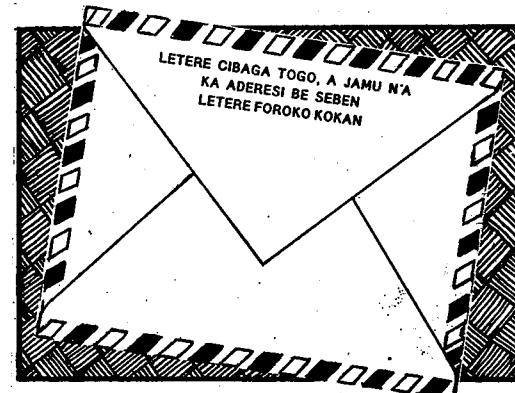
Ee ! n'badenw, bi furuko ye ne kònòlafili kosèbè. N'i bée furukè bi, f'i ka kè kotigi ye, ka kè waritigi ye, ka kè dabatigi ye. Hun ! ne siranna. Nin wale b'a jira ko faantan tè furukè. Ni bolifèn belebeleba t bolo, musow b'a fò k'u tè furu i ma. Furu laada cayara koyi:

- Woro fòlò, filanan, sabanan,
- Fabonya wari,
- Babonya wari,
- Minènkolon sòngò.

Ni furu bée siri ko fini suguya kelen, n'o y «inifòrimi» ye. Cè terikèw, bangebagaw balimaw, muso taw, bée b'i yèrè la. Wa kojugu dabòra dèrési: sogo ni nsaamè l tobi; dibisogo bée san. Olu bée taatò b'a kònèkè, i bolo don jufa kònò.

N'balimaw, mun ye ne ban furuko ma ? Furu ka di an bée ye, nka n'a kéra jago bolo ye, furu danbe bée banna pewu.

Mamadu Konate
Lakòliden Tabakòrò.

MIIRI NI TAASI SIRAW

DINYE:

Dòw ko: kun tè dinyè balo la hadamaden bolo; Dòw fana ko: dinyè tè yòrò wèrè ye baroyòrò gansan kò. Ninnu bèe yú ka fòta fò, nkú nyinèna min kò, n'o de fòli tun b'u ka kuma diya kosèbè, o de ye ko: n'i y'a ye, olu yèrè bè nin bèe fò, u bè dinyè de kònò dè !

TINYE KUMAW:

N'i y'i bolonkòni kelen jira i daka-wuli teri la, n'o y'o kè dugutigi ye, a tan dafalen jira i yèrè la, walasa i na kè jamanatigi ye. N'o kèra, ale ka dugutigiya bè mèen si la, barisa a na kè dugutigi mandi ye a nyögònw cèrò jamana kònò. O bè cogo min na, bagitò ka jolifura dumanti-giya b'o cogo kelen na. A nyininka fòlò, a senw n'a bolow tigèkun na.

YELEKO:

A bè fò ko nsongsan ka kegun ni kungo sogow bée ye, barisa a tulofaraw ka jan, a kuniñ kurulen don, a b'i dogo tile fè, ka yaala sufè. O n'a ta bée, kòrò suruku min nalonnen don ni kungo sogow bée ye, mògò si m'o fagatò ye donsonw ka lanpan yeelen na. O de kòsòn, ne-ko-bèe-fò b'a nyini n'den ka kè i n'a fò kòrò suruku a ka balo kònò.

BAMANANW KO:

Mògò t'i ban i nyè koli ma k'a cilend. U ko fana ko n'i wolola sa la, i b'a k'i cèsirijala ye. Nin kuma ninnu bée bè fòli bò, barisa fèn min ma nyè kè kò mògò ta ye, i yèrè de b'o furakè dè !

Tumani Yalamu Sidibe
ka bò Kangaba

SAHELI KISI!!

Hun!
Tinyè wa nkalon?
N'bè sugo wa,
Tari bugun dara n'nyè kan?

Kòròn ni tilebin,
Kènyèka ni worodugu,
Nin bèe tun ye binkènèma ye,
Nèrè! si! npegu!
jala! nsira! furu!
U bèe yú kunsigi foni
Ka n'sòn suma la,
N'tun tè tile fariya dòn,
N'tun bè finyè duman sama, ka fili,
Sanjiko tun tè n'sinyèna
Nèema tun fènsèlen i ko ntònw
Yòròw tun'cè ka nyi,
I ko alijinè nakòba.

Patisakana!
Don tè wele don na
A ko kèra ntèrèbèninjòsò ye,
Dògòtigè jugu masibaw wulila,
Sanko nyagamina!
Kòw jara!
San ferekera!

Sahelikungo bè k'i senfa an kò,
Maaw girinna!
Maaw ye waa wèrè!
Duguw wulila!
Jigintanw cayara!
Daabaw somayèlèmana!

Jirintanya banaba,
Ye jamana nabaraya.
Nka, hèrè kala mènè ma duga,
Dinyè selekenaan dèmè.
Suurula!
Jirituru nkaniya nyuman mènèna
Bée dusukun na
Gakulu nkanaw kèra,
Duw dasiri ye.
Nyétaa tile
Kòròlara.

Mòhamèdi Kòné
Lakòlikaramògò L.P.K.

sekoni

AN KA SABALI

An ka jiriw banna, dògò tè sòrò soda la tugun.
Jòn de y'a ban ? anw don !
An ka sabali!
An ka kungokònòsogo dògòyara
Mùn de y'o kè ? anw donsow.
An ka sabali !

Ta donna an ka kungo la.
Jòn de y'o don ? anw misigènnaw, anw sogofagalaw, anw tèmènnaw, anw baiganlaminaw, anw nyòkalajenilaw, anw dibòlaw.

An ka sabali!
Nyèci jumèn bè ta la kungo kònò ni tinyèli tè?
Mun de y'o kè ?
Anw mònnikèlaw de y'o kè
Anw denw bè jègè jumèn ye sini?
U bè jumèn dun sini?

An ka sabali !
An ka dugukolo nònnen fana don.
Ja nò b'a la, nka anw fana sen b'o la.
An ye jiri bée tigè, ka dugukolo yèlèma ni mansiw ye, ka kènè labila ji ni finyè ye.

An ka sabali !
Bi man di kosèbè, an kana sini tinyèli daminè ka bila an denw nyè.
N'Balimaw, mun de bè jamana tòw kungo kònò k'o nyògòn tè yan ?
Anw de y'a bée tinyè.
An ko kungo ni ji seriwsida baarakèlaw y'an tòorò.
Yala olu tè an ka hèrè fè wa ?

dònko kènè

Yala u ma fèerè dòwèrè tigè minnu ni wari
minè tè kelen ye wa ?

Sabali de nyögòn tè.

N'i ye jè diyalen ye, sabali don.
N'i ye so diyalen ye, sabali don
N'i ye jamana diyalen ye sabali don
An ka sabali, k'an nyè yèlè, k'an tulo da ko
dòw fè walasa an ka jamana bè bò nògò
la.

Bu Kònè
Lakòliden Tabakòrò

DON KA JAN, A SEBALI TE

Johanèsiburi! Soweto!
Sharipiwilli! Peretoriya!
Da bè nin jamana denw ye,
Sunògò t'u ye,
Siyawoloma foro nkènyè bè kosèbè
Nyanganan baji bè woyo kadawu
Gèlèkisèw bè taakasegin na
Mugukan tè kòtigè
Mèlèkèninw bè foroki
Muso kònòmaw bè jeni na

Don ka jan, a sebali tè
Saya fuga kènè kèra hakèntan ye
Joginnenw cayara
Falatòw kulu warala
Filiyatòw sèrè yeli kèra laada ye
Kasolabila yiriwara
Kèlèmasa caman binna

Don ka jan, a sebali tè
Ne ko!dinyè selekenaani hadamadenya
jo sariya
Minnu bangera 1948 san na,
Olu nyèci ye mun ye?
Nka!
I k'a dòn, daga wulila koyi!
Sonkalan ma ye
Nin kungo jugu! subahana kungo! ba-
lawu kungo kònò!
Hun!
Finyè jugu cira ni yèlèma tògò ye,
Soweto sokalaw kònò,
saya n'a ta o ta
Maaninfiw bè jigin don o don,
I ko ntiginyèw
K'u ka damakènyè minnògò jira
«A.N.C» jèkulù! ntura-kelen-sinsanfa
Fanga sibannen in tu!

Siyawoloma: dinyè jolikasabòlen
Kènèya pewu!
Fanga jugu tinyè finyè!
Wuli!
Nèlìsòni Mandela bolo jòra yòrò min,
Yèrèmahòrònya tile!
Yèlèn!

Jònya jòlòkò min ye sitiwi Biko siri,
Fanga nimakaratò kunci!
A'ye t'a fè «A.N.C.» cèdenw!
farafinna worodugu la!
Johanèsiburi! Soweto!
Sharipiwilli! Peretoriya!
Kunmabò nyòsi danna
K'o tigèbali to? Abada!

Mohamèdi Kònè
lakòlikaramògò L.P.K

YEREDON

Ni n'ko i yèrè dòn, yèrèdon kòrò ka ca.
Ni n'ko i yèrè dòn, n'teri, n'bè e de ma.
Ni n'ko i yèrè dòn, n'kòrò, n'bè e de ma.
Ni n'ko i yèrè dòn, n'dògòkè, n'bè e de
ma.
Ni n'ko i yèrè dòn, n'dògòmuso, n'bè e de
ma.
Ni n'ko i yèrè dòn, n'kòròmuso, n'bè e de
ma.

Yèrèdon tè dòwèrè ye koyi!
An bè bi tile min na, n'i ye i yèrè dòn.
Yèrèdon ka fisa ni ko caman ye.
Yèrèdon ka fisa ni jiridòn ye.
Yèrèdon ka fisa ni sodòn ye.
Yèrèdon ka fisa ni jidòn ye
Yèrèdon ka fisa ni mògòwèrèdòn ye koyi!

An bè k'an yèrè dòn o de ka fisa.
faso cèmancèjiriw, n'k'an k'an yèrè dòn.
faso naanibagaw, n'k'an k'an yèrè dòn.
Faso cèw, n'k'an k'an yèrè dòn.
Faso musow, n'k'an k'an yèrè dòn.
Yèrèdon tè dòwèrè ye koyi!
Kèko nyuman walew

Mamadou Jara lakòliden
Tabakòrò

BANA

Bana - Hadamaden jugu
Ale de bè an kè layiduntan ye
Ale de bè an kè mògòtò ye
Ale de bè an bò antaya la
K'an bila a ka mara kònò

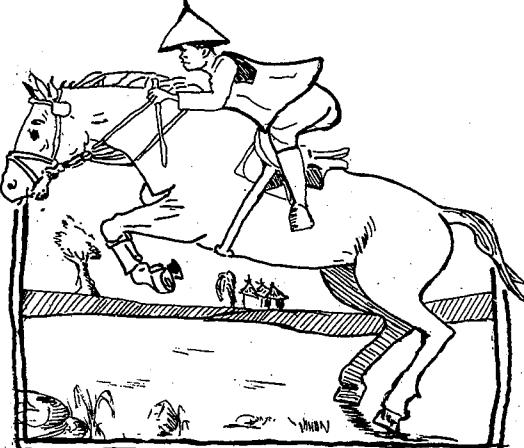
Ale de bè an kè mògòtò ye
Ale de bè an bò antaya la
K'an bila a ka mara kònò
K'an kè mògò dèselon ye
An ka baara kétaw la,
An ka kalanw sira la,
Hadamaden o hadamaden:
Jugu wèrè t'i la,
Bana de ye bée jugu ye.

Usumani Keyita
Lakòliden L.P.K

YEREDON

A tila an na bi,
Foyi ma ne dimi u kòrò
F'u ka miribaliya
F'u ka taasibaliya
Kunun mògòw ma sòn min ma
An bimògòw
Ka baara kète ye o wale ye.
U ka ca an sen kòrò
Nin ko u, n'kan bè
Suròfènminènaw de ma
Nyètaa sabatibalilaw
Jamana juguw!
Kònòwokelenw!
Nin ko u, n'kan bè
Baarakèbaliw de ma
Dakasunògòlaw!
Dunfèw!
An t'a lajè
Nyètaa tuma sera
Jiridòn, sodòn
Yèrèdon nyögòn tè.

Usumani Keyita
Lakòliden L.P.K

Yòròlajè minnu kèra Jibirili JALO n'a nòkanmògòw fè, Mali wolakanw kunna-fonisèbènw baarada «DIPRESCOM», min bè «AMAP» fè, KIBARUSO la, o yèrè fana tun b'a yòròlajè la.

O kadara kònò, foto minnu tar'a yòrò tòw la ani KIBARUSO baaradaw la, n'olu labènna kòkandèmè hukumu kònò, i ko «UNESCO» ani SUWISI jamana ka dèmè, olu foto dòw filè nin ye.

